

NÁVOD NA POUŽITIE AKUSTICKEJ GITARY A UKULELE

Cieľom tohto návodu je vysvetliť, ako udržiavať Váš nástroj v dobrom stave a oboznámiť Vás so základnými návykmi starostlivosti a údržby nástroja. Nástroje delíme do kategórií:

- 1.1. Klasické gitary a ukulele
- 1.2. Westernové gitary
- 1.3. Gitary z bodu 1.1. a 1.2. doplnené o snímač, s pasívnym alebo aktívnym EQ, s ladičkou alebo bez ladičky

Typ nástroja

Akustické westernové gitary a jumbo
Klasické gitary a ukulele

Odporúčaný typ strún

.010"/.047" - .012"/.054"
Iba nylonové struny!

Starostlivosť o gitaru

Pravidelné čistenie Vašej gitary je jedným z najdôležitejších spôsobov ako zachovať kvalitu a dlhú životnosť strún a Vášho nástroja. Po ukončení hry otrite nástroj a odstráňte akékoľvek opotenie. Pot obsahuje kyseliny, ktoré môžu spôsobiť koróziu strún a kovových častí gitary. Lesklý povrch gitary vyleštíte špeciálnym prípravkom na hudobné nástroje a utierkou na hudobné nástroje alebo mäkkou bavlnenou handričkou. Na ošetrovanie strún použite niektorý z prípravkov na čistenie strún. Nástroj nevystavujte extrémnym teplotám a vlhkosti. V prostredí s extrémne nízkou či vysokou teplotou, alebo extrémne nízkou či vysokou vlhkosťou začne drevo napúčať, resp. zosychať. Môže tak prísť až k prasknutiu či inému poškodeniu, skrúteniu krku, vydutiu či deformácii tela atď. Odporúčaná teplota pre uskladnenie či použitie je od 15 do 30°C. Odporúčaná vlhkosť vzduchu je 45 až 55%. V zime môžu byť vyhrievané miestnosti extrémne suchým prostredím nedosahujúcim úroveň vlhkosti ani 20%. To môže spôsobiť poškodenie drevených častí Vášho nástroja. Používajte preto zvlhčovač na zvýšenie vlhkosti na úroveň vyššiu než 40%. Pokiaľ používate zvlhčovač vzduchu, uistite sa, že prúd vlhkosti či pary sa priamo nedotýka samotného nástroja. Pokiaľ náhle prenesiete studenú gitaru zo zimy do tepla, vlhkosť skondenzuje na povrchu gitary, čím spôsobí koróziu kovových častí nástroja a strún, a deformáciu drevených častí. Preto pred náhlou zmenou teploty uložte nástroj do puzdra a vyberte ho až potom, ako sa gitara zohreje približne na teplotu, aká je v miestnosti. Vystavenie gitary príliš vysokým teplotám po dlhší časový úsek (napr. automobil na priamom slnku) môže spôsobiť nenávratné poškodenie nástroja (poškodenie plastových častí, dosky, odlepenie kobyľky, skrútenie krku atď.). Gitarové pevné puzdrá sú veľmi efektívnym prostriedkom pre ochranu Vášho nástroja aj pred abnormálnou teplotou či vlhkosťou, avšak na dobu nepresahujúcu 24 hodín. Na dlhší čas je nutné umiestniť nástroj do zodpovedajúceho prostredia.

Struny

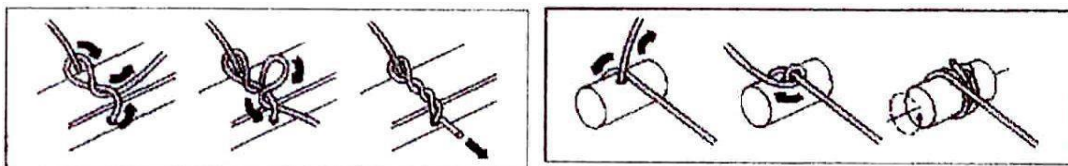
Pokiaľ sa struny začnú zdať špinavé alebo začnú mať mdlý zvuk či drnčať, vymeňte celú sadu strún. K dosiahnutiu najlepšieho výsledku odporúčame výmenu jednej struny po druhej tak, aby ste sa vyvarovali odstráneniu napätia strún na krku (toto je odporúčenie všetkým začínajúcim hráčom). Odporúčame začínať s výmenou od najhrubšej struny po najtenšiu. Ihneď po výmene naladte novú strunu na požadovaný tón. Presnejší postup je rozobraný v jednotlivých kapitolách. Struny musia byť pevne navinuté na ladiacej mechanike zhora dole, alebo od založenia smerom k okraju hlavičky gitary s dvoma alebo tromi ovinutiami okolo kolíku mechaniky. Dĺžka struny by mala byť upravená strihačom strún. Vyvarujte sa ponechaniu nezastrihnutých strún na mechanike. Predídete tak možným úrazom. Každá gitara je stavaná na určitú tvrdosť (silu) strún (viď orientačná tabuľka na začiatku). Pri použití strún iného typu môže prísť k poškodeniu niektorých častí nástroja a strate záruky. Klasické gitary sú určené len na používanie nylonových strún. Pri použití kovových strún môže prísť k poškodeniu ladiaceho mechanizmu, k deformácii krku a dosky či poškodeniu kobyľky.

1.1. Klasické gitary a ukulele - Nastavení dohmatu (vzdialenosť medzi strunou a pražcami)

Dohmat u gitár a ukulele je už nastavený z výroby ale z rôznych dôvodov sa môže zmeniť. Na nástroj môže pôsobiť teplota a vlhkosť okolia. Výšku dohmatu u klasických gitár a ukulele je možné ovládať pomocou sedla na kobyľke. Úpravu dohmatu by mal vykonávať iba kvalifikovaný odborník. Pokiaľ sú struny príliš vysoko a voľnosť krku je nastavená, je možné nástroj nastaviť pomocou obrúsenia spodnej časti sedla na kobyľke (tzv. trámik), čím sa sedlo zníži. Pokiaľ sú struny príliš nízko, môžu struny drnčať o pražce, alebo neznieť čisto. V takom prípade sa trámik na kobyľke podkladá dyhou alebo sa nahradí vyšším sedlom. Neodborným zásahom u elektroakustických nástrojov môžete ovplyvniť snímanie zvuku snímačom ktorý je umiestnený pod trámikom.

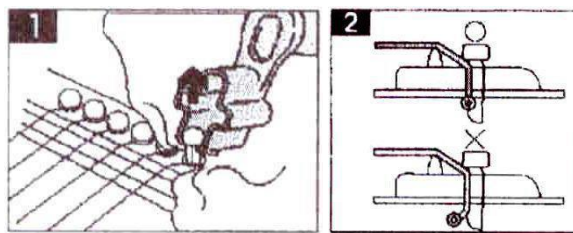
1.1. Klasické gitary a ukulele - Výmena strún

Strunu prevlečte príslušným otvorom v kobyľke a upevnite podľa obrázku (na prvej až štvrtej struny počet slučiek dve alebo tri, na piatej a šiestej (E1, H) tri až štyri). Koniec struny pretiahnite otvorom v kolíku (viď obr.) a otočte strunu tak, aby sa vinutie prekrývalo.

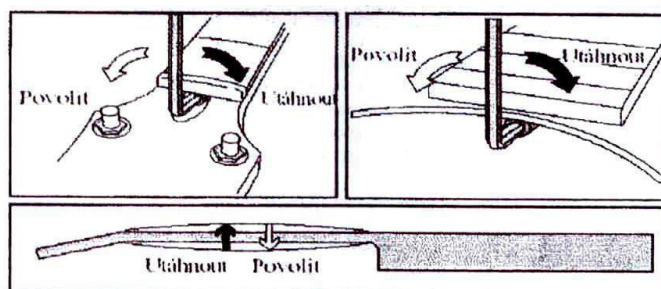
1.2. Westernové gitary - Výmena strún

Otáčaním ladiacej mechaniky najprv povoľte strunu. Potom prstami či špeciálnym zariadením (viď. obr. 1) opatrne vytiahnite kolík z kobyľky a vyberte starú strunu. Pri založení novej sa uistite, že zakončenie s guľôčkou je pevne opreté o dosku a medzi guľôčkou a doskou nie je medzera. To by mohlo spôsobiť jemné drnčanie o dosku (viď obr. 2). Struny na mechanike stačí obtočiť trikrát a navíjať zhora dolu. Pri navíjaní je dobré mať strunu jemne napnutú. U strún E1 a H (B) nie je nutné struny krížiť ako na klasickej gitare, pokiaľ dodržíte vyššie popísaný spôsob. U 12-strunných gitár odporúčame meniť a ladiť struny od najhrubšej po najtenšiu i s oktavovými strunami s výnimkou oktavovej struny G, ktorú založte a naladte ako poslednú. Ladiaca mechanika nevyžaduje mazanie. Pri výmene strún vždy jemne dotiahnite matku na mechaniku. Nastavovacie skrutky u ladiacich kolíkov je možné ťahať pomocou malého krížového skrutkovača. Prílišné napätie či uvoľnenie môže ladiacu mechaniku poškodiť. Pokiaľ meníte struny na hrubšie, môže byť nutné upraviť drážky v nultom pražci, aby neprišlo k jeho rozlomeniu. Pri výmene strún môže nastať potreba úpravy prehnutia krku (výstuhy).

1.2. Westernové gitary - Nastavenie voľnosti krku

Napätie krku môžete zmerať tak, že stlačíte strunu na prvom a poslednom pražci, a na ôsmom pražci by mala byť vzdialenosť pražca od struny 0,2 – 0,5 mm, u elektrických a akustických basgitár 0,5 – 1 mm. Táto vzdialenosť sa nazýva voľnosť krku. Pri nesprávnom nastavení voľnosti krku sa môže u nástroja objaviť drnčanie alebo skreslený tón. Nastavenie krku gitary odporúčame ponechať odborníkom. Na poškodenie vzniknuté neodborným zásahom sa záručná doba nevzťahuje. Pohyb krku pri povoľovaní alebo utáňovaní je znázornený na obrázku. Nastavovanie výstuhy sa vykonáva s povolenými strunami.

1.3. Gitary so snímačom, s pasívnym alebo aktívnym EQ, s ladičkou alebo bez ladičky - XLR

U niektorých nástrojov s kombináciou výstupov XLR / JACK je nutné pre správnu funkciu XLR zasunúť aj (hluchý) JACK.

1.4 Gitary so snímačom, s pasívnym alebo aktívnym EQ, s ladičkou alebo bez ladičky – Batéria

Batérie je potrebné pravidelne meniť. Vymeňte batériu v prípade, že zvuk začína byť skreslený, alebo sa znížila hlasitosť, ladička nereaguje, indikátory vybitia batérie svietia alebo blikajú. Pre zachovanie maximálnej životnosti batérie nenechávajte v gitare zasunutý kábel, pokiaľ na nej nehrajete.

Upozornenie:

Záruka sa nevzťahuje na bežné opotrebovanie, poškodenie spôsobené neodborným zásahom, mechanické poškodenie, poškodenie spôsobené nevhodnou teplotou či vlhkosťou, poškodenie spôsobené pôsobením telesných solí a kyselín, poškodenie gitarovým popruhom alebo stojanom. Životnosť nástroja je závislá na jeho používaní a nemusí zodpovedať záručnej dobe.

Likvidácia:

Uvedený symbol na výrobku alebo v sprievodnej dokumentácii znamená, že výrobok nesmie byť likvidovaný spoločne s komunálnym odpadom. Za účelom správnej likvidácie výrobku ho odovzdajte na určených zberných miestach, kde bude prijatý zdarma. Správnu likvidáciu pomôžete zachovať cenné prírodné zdroje a napomáhate prevencii potenciálnych negatívnych dopadov na životné prostredie a ľudské zdravie.

VLHKOSŤ VZDUCHU JE PRE KONDÍCIU VAŠEJ GITARY ZÁSADNÁ

Špecialisti z firmy Taylor, ktorá vyrába jednu z najlepších akustických gitár na svete, zostavili nasledujúce informácie o tom čo sa deje s Vašou gitarou v závislosti na vlhkosti vzduchu.

45% - 55% relatívnej vlhkosti

Vaša gitara je v rovnakom stave ako keď opustila továreň výrobcu.

40% relatívnej vlhkosti

Na gitare sa môžu objaviť vystúpené pražce, pretože hmatník kvôli nedostatku vlhkosti ľahko zosychá.

35% relatívnej vlhkosti

Vaša gitara má ostré hrany pražcov a zle sa na ňu hrá. Pražce je potrebné obrúsiť. U akustických gitár začína zosychať predná doska. Praskliny nie sú vidieť, ale krk potrebuje nastaviť a akcia krku sa znižuje.

30% relatívnej vlhkosti

Môžu ale nemusia sa objaviť prvé praskliny na prednej doske, záleží to na mnohých faktoroch. Gitara ale pravdepodobne stratila necelé 3 centilitre vody a predná doska zoschla asi o 3 milimetre. Predná doska je totiž prilepená k lubom a k výstuhám a ťah sa pri strate vlhkosti stupňuje. Niektoré predné dosky prasknú, niektoré nie. Gitara, ktorá je dlhšiu dobu vystavená takýmto podmienkam čoskoro stratí svoje herné vlastnosti. Rozhodne teda nie je v stave, o ktorý sa snažil výrobca a je potrebné ju dať do poriadku.

25% relatívnej vlhkosti

Teraz sú už problémy s gitarou jasne vidieť. Minimálne sa uvoľnia pražce. Pri akustických gitarách sa zväčšujú praskliny na prednej doske. Niektorí zákazníci sa domnievajú, že tento stav je spôsobený nesprávnou konštrukciou nástroja či použitím nekvalitného materiálu, ale to je veľký omyl.

20% relatívnej vlhkosti

Zabudnite na to. V týchto podmienkach nie je možné dať gitaru do poriadku, pokiaľ nepoužívate špeciálne zvlhčovače do ozvučnice alebo nemáte miestnosť so zvlhčovačom vzduchu. Pokiaľ takú miestnosť máte, musíte vykonať také opatrenia aby v nej relatívna vlhkosť vzrástla na 50%!

Závady spôsobené dlhším umiestnením nástroja v priestoroch s nevyhovujúcou vlhkosťou vzduchu sú jasne identifikovateľné a nie sú dôvodom na reklamáciu. Prosíme, dbajte na vytvorenie a udržiavanie správneho prostredia pre Vašu gitaru!